

31.01.2024

Asia/11

§ 28

Valtuutettu Fatim Diarran aloite lastensuojelun jälkihuollon ikärajan säilyttämisessä 25 ikävuodessa

HEL 2023-010486 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto katsoi aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Jan Ihatsu, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36276
jan.ihatsu(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Fatim Diarran aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Fatim Diarra ja 24 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että Helsinki säilyttää lastensuojelun jälkihuollon ikärajan 25:ssä ikävuodessa.

Jälkihuolto on lakisääteinen palvelu lastensuojelun asiakkaina olleille nuorille. Hallituksen esitys jälkihuollon ikärajan laskemisesta 25 ikävuodesta 23 ikävuoteen hyväksyttiin eduskunnassa joulukuussa 2023 ja lakimuutokset tulivat voimaan 1.1.2024.

Jälkihuollon ikärajamuutoksen myötä valtio vähentää Helsingin rahoitusta 1,2 miljoonaa euroa vuonna 2024. Talousarvioprosessissa 2024 päätetyn mukaisesti 23–24-vuotiaille nuorille varmistetaan kuitenkin jälkihuollon tukea vastaavaa sosiaalista tukea. Nämä 23–24-vuotiaat nuoret jatkavat jälkihuollon tiimien asiakkaina ja tiimeissä varmistetaan tähän riittävät henkilöstöresurssit. Näin nuorille turvataan pitkäaikaisten asiakassuhteiden säilyminen saman työntekijän kanssa. Myös vahvasti tuetussa asumisessa jatkaminen mahdollistetaan sitä tarvitseville. Nuorten sosiaalityön osana jälkihuollon 23-vuotiaana päättävillä nuorilla

31.01.2024

Asia/11

tehdään arvio jatkopalvelun tarpeesta ja varmistetaan tarvittavan tuen saaminen. Jatkopalvelun tarpeesta päätettäessä palvelun lopettamista tai keventämistä ei käytetä missään tilanteessa säästökeinona. Käytettäessä ehkäisevää tai täydentävää toimeentulotukea varmistetaan, että tukea myönnettäessä lastensuojelun jälkihuollon asiakkuus tunnustetaan yhtenä taustamuuttujana ja varmistetaan tuen myöntämisen yhdenmukaisuus.

Asiasta on saatu sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan lausunto. Esitys on lausunnon mukainen.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 ja 4 momentin mukaan kaupunginhallitus vastaa aloitteeseen, jonka on allekirjoittanut vähintään 25 valtuutettua, ja esittää sen kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Jan Ihatsu, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36276
jan.ihatsu(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Fatim Diarran aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 22.01.2024 § 26

HEL 2023-010486 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

22.01.2024 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Tuomas Rantanen: Lisätään perusteluosaan: "Nämä 23-24-vuotiaat nuoret jatkavat jälkihuollon tiimien asiakkaina ja tiimeissä varmistetaan

tähän riittävät henkilöstöresurssit. Näin nuorille turvataan pitkäaikaisten asiakassuhteiden säilyminen saman työntekijän kanssa. Myös vahvasti tuetussa asumisessa jatkaminen mahdollistetaan sitä tarvitseville.”

Kannattaja: Minja Koskela

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti hyväksyä Tuomas Rantasen vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen.

Vastaehdotus:

Minja Koskela: Lisätään kappaleen 5 loppuun: ”Jatkopalvelun tarpeesta päätettäessä palvelun lopettamista tai keventämistä ei käytetä missään tilanteessa säästökeinona. Käytettäessä ehkäisevää tai täydentävää toimeentulotukea varmistetaan, että tukea myönnettäessä lastensuojelun jälkihuollon asiakkuus tunnistetaan yhtenä taustamuuttujana ja varmistetaan tuen myöntämisen yhdenmukaisuus.”

Kannattaja: Tuomas Rantanen

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Minja Koskelan vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna

Jaa-äännet: 1

Mika Raatikainen

Ei-äännet: 9

Paavo Arhinmäki, Silja Borgarsdottir Sandelin, Shawn Huff, Minja Koskela, Johanna Laisaari, Minna Lindgren, Tuulia Pitkänen, Tuomas Rantanen, Anni Sinnemäki

Tyhjä: 5

Anniina Iskanius, Sari Sarkomaa, Daniel Sazonov, Juhana Vartiainen, Maarit Vierunen

Kaupunginhallitus hyväksyi Minja Koskelan vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen äänin 9–1 (5 tyhjää).

15.01.2024 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Jan Ihatsu, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36276
jan.ihatsu(a)hel.fi

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta 19.12.2023 § 273

HEL 2023-010486 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuutettu Fatim Diarran ja 24 muun valtuutetun valtuustoaloitteesta koskien lastensuojelun jälkihuollon ikärajan säilyttämistä 25 ikävuodessa Helsingissä:

"Aloitteessa esitetään, että Helsinki säilyttää lastensuojelun jälkihuollon ikärajan 25 ikävuodessa vuonna 2020 voimaan tulleen lain mukaisesti. Helsingin sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta jakaa huolen jälkihuollon ikärajan laskemisesta. Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala on sitoutunut noudattamaan kulloinkin voimassa olevaa lakia ja sen puitteissa toteutettavia linjauksia. Jälkihuollon ikärajamuutoksen myötä valtio vähentää Helsingin rahoitusta 1,2 miljoonaa euroa vuonna 2024. Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta toteaa, että kaupungin talousarviossa 2024 mainitun mukaisesti 23–24-vuotiaille nuorille varmistetaan jälkihuollon tukea vastaavaa sosiaalista tukea. Nuorten sosiaalityön osana jälkihuollon 23-vuotiaana päätäville nuorille tehdään arvio jatkopalvelun tarpeesta ja varmistetaan tarvittavan tuen saaminen.

Huolen ilmaiseminen hallituksen esityksestä

Helsingin kaupunginhallitus on ilmaissut 12.9.2023 lausuntopalveluun jättämässään lausunnossa huolensa koskien hallituksen esitystä jälkihuollon ikärajan laskemista 25 ikävuodesta 23 ikävuoteen. Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta jakaa tämän huolen. Lakimuutos ei ole johdonmukainen vuonna 2020 voimaan tulleen lain kanssa ja heikentäisi jo valmiiksi haavoittuvassa asemassa olevien nuorten asemaa. Nuoret eivät saisi niitä palveluita, joista on palvelutarpeen perusteella jo päätetty. Tämä on myös vastoin luottamuksensuojaperiaatetta, minkä mukaan yksityishenkilöiden tulee pystyä luottamaan viranomaisten toiminnan virheettömyyteen, oikeellisuuteen sekä viranomaisten tekemien hallintopäätösten pysyvyyteen.

Kustannusten kasvun hillitseminen on tavoitteena tärkeä. Lakimuutosta esitetään kuitenkin aikana, jolloin ei ole vielä voitu tehdä tarkempaa tarkastelua vuonna 2020 voimaan tulleen lain vaikutuksista. Jälkihuoltoa koskevan yläikärajan laskeminen ei tuota todellisia kustannussäästöjä, koska asiakkuudet todennäköisesti siirtyvät nuorten sosiaalityöhön. Jälkihuolto on ennaltaehkäisevää palvelua, jonka yksi keskeinen tehtävä on pyrkiä estämään sosiaalisten ongelmien siirtymistä sukupolvelta seuraavalle. Jälkihuollolla pyritään vaikuttamaan nuoren elämään niin, ettei hänen olisi jälkihuollon lakattua tarvetta siirtyä aikuissosiaali-

työn asiakkuuteen. Jälkihuolto on osa lastensuojelua ja jälkihuollossa työskentely vaatii erityistä ymmärrystä sijaishuollosta lasten kasvuympäristönä, mitä ei aikuissosiaalityössä välttämättä ole riittävästi.

Kuuden kuukauden siirtymävaihe on lyhyt. Osalla nuorista on erittäin vaikea tilanne, jonka perusteella palvelupäätöksiä on tehty muun muassa ostetuista palveluista vuodeksi eteenpäin. Osalla nuorista tehdyt päätökset ovat voimassa myös siirtymäajan jälkeisenä aikana. Yhtäkkinen ikärajan muutos tuottaa ongelmia palvelujen järjestämisessä ja nuorten asiakkaiden suunnitelmallisessa sosiaalityössä. Jälkihuoltokäiset nuoret tarvitsevat erityistä tai hyvinkin vahvaa tukea. Jos jälkihuoltovelvoite muutetaan päättymään nuoren täyttäessä 23 vuotta, on vaarana, että etenkin vetäytyvät tai omaehtoisesti asioivat nuoret jäävät palvelujen ulkopuolelle ja syrjäytyvät entisestään.

Vuoden 2024 talousarviokirjauksen mukaisesti jälkihuollon ikärajan laskeminen edellyttää Helsingissä nuorten sosiaalityön palvelujen tarkastelua niin, että varmistetaan jälkihuollon tukea vastaavan sosiaalisen tuen jatkuminen niille 23–24-vuotiaille, jotka ovat olleet jälkihuollon palvelujen piirissä. Nuorten tulee saada jatkossakin tarpeen mukaiset sosiaali- ja terveystalvet jälkihuollon päättyessä. Tämä tarkoittaa sitä, että nuori saa sosiaalityötä ja sosiaaliohjausta joko jälkihuollon tai nuorten tiimistä. Helsingin jälkihuollossa on käytettävissä välivuokrattuja asuntoja ja nuorelle tukea sekä ohjausta. Lisäksi Helsingissä on itse tuotettua sosiaaliohjausta, tehostettua ohjausta myös iltaisin ja viikonloppuisin, tuntihintaista ostettua ohjausta ja niihin tarvittaessa liittyviä asumisratkaisuja.

Tuettuun asumiseen sisältyvää sosiaaliohjausta voidaan tarjota nuoren palvelutarpeen ja sosiaalihuoltolain perusteella jatkossa niille alle 25-vuotiaille, joiden lakisääteinen jälkihuolto-oikeus on päätynyt. Lastensuojelulain avustusten sijasta voidaan nuorta tukea ehkäisevällä toimeentulotuella. Nuoren itsenäistymisvarat luovutetaan nuorelle tulevan lain perusteella viimeistään, kun lakisääteinen jälkihuolto päättyy. Lakiesityksen mukaan, jos hyvinvointialue tai kunta on ennen tämän lain voimaantuloa antanut nuorelle päätöksen 12 luvun mukaisesta tukitoimesta, hyvinvointialueen on järjestettävä nuorelle tukitoimi päätöksen mukaisesti. Näin ollen monen nuoren palvelu jatkuu, kuten tälläkin hetkellä.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Jälkihuolto on lakisääteinen palvelu lastensuojelun asiakkaina olleille nuorille. Moni nuori tarvitsee monipuolista tukea aikuisuuteen. Jälkihuollon palveluilla tuetaan pitkäaikaisesti nuorten kokonaisvaltaista hyvinvointia, kehitystä, kasvua ja itsenäistymistä. Jotta 23 vuotta täyttä-

neitä jälkihuoltonuoria voidaan tukea jatkossa nuorten sosiaalityössä, on palveluita kehitettävä heidän palvelutarpeidensa mukaan. Mikäli palveluita ei kehitetä vastaamaan 23 vuotta täyttäneiden jälkihuoltonuorten palvelutarpeita, heidän syrjäytymisriskinsä lisääntyy ja heidän mahdollisuutensa itsenäiseen elämään siirtymiseen vaarantuvat."

Käsittely

19.12.2023 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Asiassa tehtiin seuraava vastaehdotus:

Vastaehdotus 1:

Jäsen Johanna Nuorteva: Korvataan lausunnon kappale 2 seuraavalla:

Aloitteessa esitetään, että Helsinki säilyttää lastensuojelun jälkihuollon ikärajan 25 ikävuodessa vuonna 2020 voimaan tulleen lain mukaisesti. Helsingin sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta jakaa huolen jälkihuollon ikärajan laskemisesta. Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala on sitoutunut noudattamaan kulloinkin voimassa olevaa lakia ja sen puitteissa toteutettavia linjauksia. Jälkihuollon ikärajamuutoksen myötä valtio vähentää Helsingin rahoitusta 1,2 miljoonaa euroa vuonna 2024. Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta toteaa, että kaupungin talousarviossa 2024 mainitun mukaisesti 23–24-vuotiaille nuorille varmistetaan jälkihuollon tukea vastaavaa sosiaalista tukea. Nuorten sosiaalityön osana jälkihuollon 23-vuotiaana päättävälle nuorille tehdään arvio jatkopalvelun tarpeesta ja varmistetaan tarvittavan tuen saaminen.

Kannattaja: puheenjohtaja Daniel Sazonov

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta hyväksyi yksimielisesti ilman äänestystä jäsen Johanna Nuortevan vastaehdotuksen.

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta antaa lausunnon hyväksytyyn vastaehdotuksen osalta esittelijän ehdotuksesta poikkeavasti.

12.12.2023 Pöydälle

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Mika Porvari, toiminnansuunnittelija, puhelin: 09 310 22410
mika.porvari(a)hel.fi

Sari Tuominen, idän aikuissosiaalityön päällikkö, puhelin: 09 310 46700
sari.tuominen(a)hel.fi

Mika Porvari, toiminnansuunnittelija, puhelin: 09 310 22410
mika.porvari(a)hel.fi